AMSTERDAMS WEEKBLAD

ZATERDAG 22 JULI 1972 NO 6 PRIJS 50 CENT

SLAAPSCHEPEN

'T SCHIP MET GELD!?!

AMSTERDAMS WEEKBLAD

Adres: Keizersstraat 2a 1-hoog
De kosten voor een abonnement bedragen ƒ 6,50 per kwartaal (bij vooruit betaling)
Storting op gemeente giro F5160 ten name van Fini van Feggelen onder vermelding van Amsterdams Weekblad.

tel: 763407
930302

Aan de tot stand koming van dit nummer werkten mee:
Ernest Anyas, Albert Blitz, Wolter Bos, Tom Bouman, Dicky Breebaart, Hijn Bijnen, Josien Eissens, Fini van Feggelen, Bert Nienhuis, Rudy de Meyer, Adelbert Nelissen, Henk Nijman, André de Raay, Rob Stolk, Tjebbe van Tijen, Otto Valkman.

PUZZEL VOOR FIETSERS

Wat is de kortste verbinding tussen het Frederiksplein en de Roetersstraat?

Contant Zegels

"Contant"-zegels zijn de zegels die u het vlugst spaart, dus 100% winst", staat er op de blauwe zegelboekjes die je na het winkelen naarstig gaat volplakken. Dat klinkt heel aardig en je denkt: een leuk systeem dat met de stijgende prijzen meegaat, want hoe sterk het geld ook in waarde daalt, je krijgt er altijd hetzelfde voor terug. Vijfhonderd zegels (elke zegel krijg je bij aankoop van één kwartje) leveren een rijksdaalder op, dat is dus constant twee procent voor je contant. Maar er zit de klad in die zegels. Je merkt opeens dat je geen 500 zegels meer moet plakken om aan je rijksdaalder te komen, maar 520. De spaarboekjes hebben er opeens rijtjes hokjes bij gekregen, die vol moeten. En wanneer je goed kijkt blijkt dat dit proces al langer aan de gang is, want "vroeger" kreeg je een rijksdaalder voor 480 zegels.

DRIE OPVATTINGEN IN VAKKRINGEN over verkeer: 1.verkeer aan de stad aanpassen 2.stad aan het verkeer aanpassen 3.de mens aan allebei aanpassen.

SLAAPBOTEN

In de Amsterdamse grachten ziet men steeds meer boten getooid met het opschrift "Sleep-In Boat f 2,50 a night" Wie meent hier te doen te hebben met goedkope slaapvoorzieningen voor jonge buitenlanders, heeft het mis.
Op zo'n boot slapen per nacht zomers gemiddeld 30 jongelui, voor 75 gulden.
Dat is per week 525 gulden, per maand 2100 gulden. Dwz de aankoopsom van het schip wordt in een zomer opgebracht. Het lijkt nu of dit de manier is waarop de bewoners van boten de aankoop van hun schepen financieren. Het tegendeel is echter waar. Zij die uit woningnood op een boot zijn gaan wonen voelen zichzelf en hun strijd om van de gemeente licht en water te krijgen door deze praktijken in diskrediet gebracht.

DE BESTE STUURLUI STAAN AAN WAL

Het aantal sleep-in boten breidde zich vooral de laatste tijd snel uit. Mede doordat de vele jeugdige toeristen, die op de faam van Amsterdam als tolerante vrije stad afkwamen, vanwege de regen niet terecht konden in het Vondelpark, groeide de interesse voor een onderdak op een boot. En aangezien veel van die jeugdige

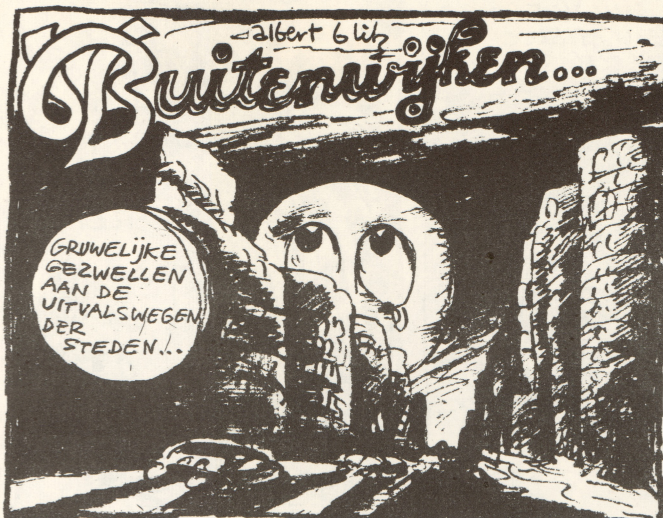
toeristen meer geld uit te geven hebben dan je zo op het eerste gezicht aan hun uiterlijk afziet (de slapers in het Vondelpark hadden vorig jaar gemiddeld 20 gulden per dag om uit te geven), zagen een aantal handelaren in boten er wel brood in om met die gasten zaken te doen. Verkoop van zo'n boot gaat dan meestal in de vorm van huurkoop. Een flinke aanbetalingssom en zulke hoge afbetalingen per maand, dat iemand die meestal niet zal kunnen blijven betalen, ten zij hij de boot exploiteert als kamerverhuurbedrijf of als sleep-in boot. De verkopers verkopen dan ook bij voorkeur zo'n boot aan wat ongeregeld volk, omdat daar bij de kans groter is dat zij op een gegeven ogenblik niet aan hun maandelijkse afbetaling kunnen voldoen, en dan vervalt de boot weer in handen van de verkoper. Er zijn zo al boten die al 5 of meer keer zijn verkocht.

EEN SCHIP MET GELD

De meeste van deze handelaren wonen op de wal. Zij dragen het beheer van zo'n boot over aan een "kapitein" die meestal zelf een buitenlander is.
Dat heeft als voordeel dat hij weinig mogelijkheden heeft om zich ergens op te beroepen als men van hem af wil.
In vele gevallen worden er mensen beloften gedaan dat zij de boot gedeeltijk mogen bewonen als ze hem opknappen, als dit gebeurd is worden zij dan zelf verwijderd. De boot blijkt dan ineens van eigenaar te zijn veranderd en deze weet van gemaakte afspraken dan niets.
Ook komt het voor dat deze heren via advertenties woonruimte op zo'n boot te huur aanbieden. Er wordt dan 200 GLD per maand voor een roefje wat niet groter is dan eên bedstee gevraagd.
Een van dez heren ging zelfs zover dat hij een boot die nooit van hem is geweest probeerde te verhuren.

DE BESTE STUURLUI WONEN KENNELIJK NOG STEEDS AAN WAL.

albert blitz
Buitenwijken...
GRUWELIJKE GEZWELLEN AAN DE UITVALSWEGEN DER STEDEN...

WAAR DE STOPKONTAKTEN IN HET BETON DE PLAATS AANDUIDEN WAAR DE EKONOMIES INTERESSANTE AANKOPEN DIENEN TE STAAN...
GLAASJE KOLA, MIEN?
PAUZE

Het plestik gelik...

DE DROOM DIE DE GROTE BURGERMAN VOOR DE KLEINE BEDACHT HEEFT....
LET OP
OP DEZE PLEK KUNNEN ZEKER VIJFHONDERD WONINGEN!
vroeger toen ik een jong architektje was zou ik zeggen:
???IK DENK VAN NIET....

...maar als ik NEE zeg krijg ik de opdracht niet en de volgende keer ook niet!?!
dan is mijn geld op en gaan ze mijn boel verkopen!?!
MET PARKEERGELEGENHEID ANDERS WORDEN ER GEEN AUTOOS VERKOCHT!
DAT KAN IK WEL DOEN!!

KIL SCHIJNT HET LAATSTE HEMELLICHT DAT NOG DOOR DE NEVELEN WIL DRINGEN OP DE REEDS SCHEURENDE BETONKOLOSSEN...
Coca Cola
BAR
B TA
INGA G
SUP RMARKT

85 t/m 101
GEEN STERVELING GEWAAGT ZICH BUITEN DE DEUR!

WIE ZICH IN ZIJN VOERTUIG BEVINDT VERLAAT SLECHTS NODE ZIJN BESCHERMING...

ANGST
HEERST ALOM!

WEINIGEN HERINNEREN ZICH DE DAGEN VAN WELEER, TOEN ALLES NOG GOED WAS
MORGENROOD
Het Metalen Geluk

TOEN WE NOG WISTEN VOOR WIE WE BANG MOESTEN ZIJN!

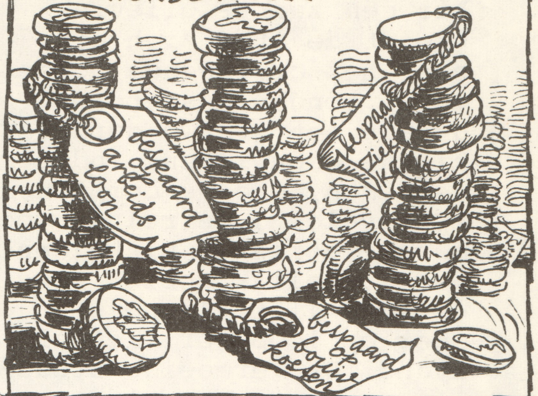

ALS DE DAG AANBREEKT SPOEDEN DE BEWONERS DER BETON-OPTREKSELS VIA ONGELIJKVLOERSE KRUISINGEN...

ZICH NAAR DE Binnenstad WAAR HET GELD OPGETAST LIGT ACHTER ANTIEKE DEUREN

NIJVERHELPEN ZIJ STAPELEN, ACHTER DEZE DEUREN EN IN HET MIDDAGVERLET GEBRUIKEN ZIJ KOFFIE IN SPECIAAL VOOR HEN OPGETROKKEN SNELBUFFETTEN

EN ZELFS IN HET HEETST VAN DE DAG STAPELEN ZIJ NOG WEER HET GELD, DAT STEEDS VERPLAATST MOET WORDEN.....

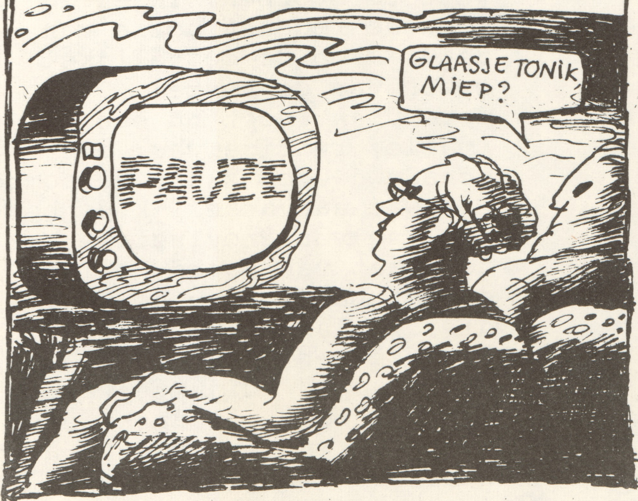
TENSLOTTE....

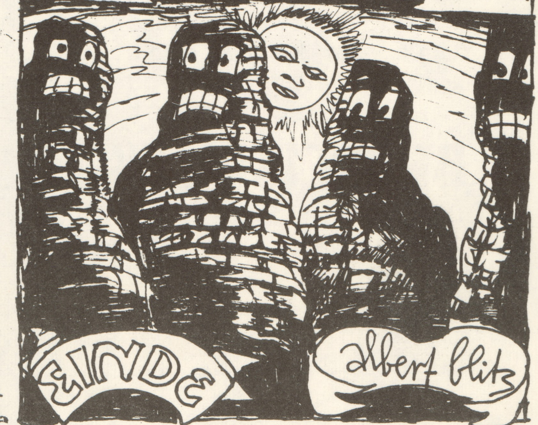
NU BEGINT DE GROTE TREK TERUG NAAR DE BETONTORENS...

EN HET KLEINE GELUK IN DE VAN DIKKE NEVELS OMFLOERSTE MONSTERS...

KWALIJKE DAMPEN TREKKEN ZICH SCHIELIJK TEZAMEN.... DE ZWARTE NACHT GAAT VOORUIT AAN 'T NIEUWE OCHTENDGLOREN...

AMSTELOEVERS

Als een zwarte olievlek breidt de stad zich uit over het omringende polderland. Rondom Amsterdam groeit een grauwe gordel van nieuwe woonwijken, industrie gebieden, enorme complexen sportvelden, terreinen voor massa-recreatie,winkelcentra. Het landelijk gebied rond de stad ligt allang niet meer op loop- of fietsafstand. De vermoeide stedeling, het verkeerslawaai, de stank en de drukte beu, neemt dus in het weekend de auto om wat rust en een frisse neus op te doen. Dat merk je bijvoorbeeld als je op een zondagmiddag langs de Amstel van Amsterdam naar Ouderkerk wilt wandelen of fietsen. Om de haverklap moet je dan de berm instuiven vanwege het oprukkende automobiel. Toch is het nog steeds een aantrekkelijke weg, door één van de weinige stukjes ongerept polderlandschap in de onmiddellijke omgeving van de slaapsteden van Amsterdam en Amstelveen.Je hebt vanaf die weg een mooi uitzicht op de andere, de oostelijke oever van de Amstel,waar de oude, zware bomen op de dijk een karakteristiek element in het landschap vormen ....zo lang als het duurt.

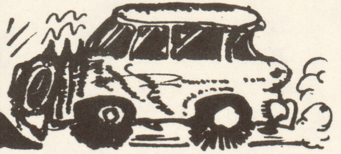
BEDREIGD GEBIED

Dit landelijke gebied aan de weerszijden van de Amstel, zo tussen de Ringdijk om Amsterdam en Ouderkerk, wordt in de nabije toekomst sterk bedreigd. Op de westelijke oever, waar nu de Floriade ligt, komt een tentoonstellingsterrein, dat zich ook uit strekt op de oostelijke oever van de Amstel, in de Groot-Duivendrechtse polder. Op de westelijke oever komt verder, ten zuiden van de Kalfjeslaan en aansluitend bij het tentoonstellings terrein, het "recreatiegebied" Wester Amstel te liggen, dat behalve uit een sportveldencomplex bestaat uit een drive-in bioscoop voor 1000 auto's en een parkeerterrein voor nog eens 1100 auto's. Beide Amsteloevers zullen door een drietal bruggen verbonden worden. Deze plannen houden op geen enkele manier rekening met het rustige, landelijke karakter van dit gebied en zijn op de auto ontworpen, zodat het straks ook nodig zal zijn de auto te gebruiken, om van de geplande voorzieningen gebruik te maken.

DIJKRECONSTRUCTIE

De reeks van aanslagen op dit gebied wordt, wanneer niemand de plannenmakers weet te stoppen, ingeleid door de reconstructie van de dijk op de oostelijke oever van de Amstel. Over deze dijk loopt nu een smalle, rustige weg, overschaduwd door zwaar geboomte. Het was aanvankelijk de bedoeling van Provinciale Waterstaat van Noord-Holland en het Waterschap de Bijlmer, die de plannen voor deze dijk hebben uitgebroed, om de weg op de dijk te verbreden, na eerst de dijk zelf verbreed en verhoogd te hebben. Het schijnt dat men daar, na de vele protesten

IN GEVAAR

uit de bevolking, van af heeft gezien. Maar het is wel duidelijk, dat de wegverbreding ten allen tijde alsnog doorgevoerd kan worden, wanneer de verbrede dijk er eenmaal ligt.

UITSTERVINGSPOLITIEK

Ten gevolge van het verbreden en verhogen van de dijk moeten de oude bomen op de dijkhelling gekapt worden. Die kunnen er niet tegen, als er 1,5 meter zand aan hun voet wordt gegooid. Daar mee verdwijnt een karakteris tiek element uit het landschap, maar dat zal Provinci ale Waterstaat een zorg zijn! Die voert met betrekking tot de beplanting van alle dijken een uitstervingspolitiek, die er op neer komt dat telkens als een dijk toch hersteld moet worden, meteen de bomen en de overi ge beplanting gerooid worden. Een fraai staaltje van de zorgeloosheid waarmee de technocraten omspringen met het steeds zeldzamer wordende, gave landschap.

DIJKDOORBRAAK

De redenen voor de dijkreconstructie zijn niet erg duidelijk.Het waterschap De Bijlmer en Provinciale Waterstaat zeggen, dat de dijk te zwak en te laag is. Vroeger, toen de dijk alleen boeren beschermde, ging het nog wel; maar nu liggen er industriegebieden (Amstel I,II en III) en woonwijken (Bijlmermeer) achter, zodat de dijk aan strenge normen moet voldoen.
Het is op zichzelf natuurlijk al vreemd, dat fabrieken en flats beter beschermd moeten worden dan boerderijen

Maar ook verder is dit argument een wassen neus: deze industrieterreinen en de Bijlmer liggen zo hoog, dat ze bij een eventuele dijkdoorbraak nooit onder zouden lopen. Volgens een ambtenaar van Publieke Werken zou

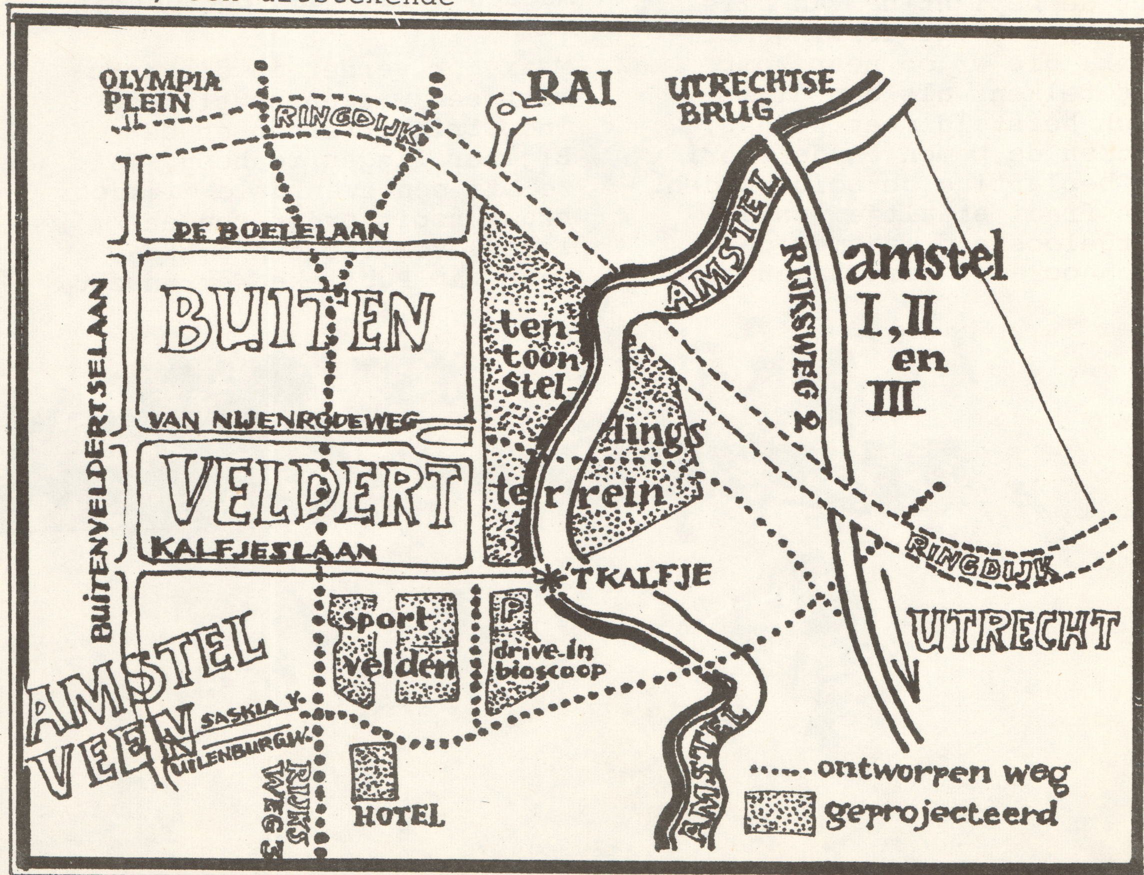

den in dat geval hooguit Ouderkerk en Oud-Duivendrecht enige wateroverlast te verduren krijgen. Over de vermeende zwakte en te geringe hoogte van de dijk blijken geen exacte gegevens beschikbaar te zijn. Er wordt wel beweerd, dat de golven van snelle binnenschepen die elkaar passeren, over de kruin van de dijk heen zouden kunnen slaan wanneer het water hoog staat.

Dat kan echter verholpen worden door een snelheidsbeperking en stoplichten voor schepen. Ook als men aanneemt dat de dijk werkelijk niet meer voldoet, zijn er wel andere mogelijkheden. Een slaperdijkje langs Rijksweg 2 (zoals toch al in de bedoeling ligt) en een stel rubberen noodsluizen bij Ouderkerk en bij de Ringdijk geven, zonder landschapsverwoesting, een uitstekende bescherming van het achterland. Dat kost natuurlijk geld, maar de dijkreconstruktie wordt óók op 4,8 miljoen begroot.

KAPITAALSBELANGEN

Maar in feite gaat het daar allemaal niet om. In de polder achter de dijk moet de oostelijke helft van het al genoemde tentoonstellingsterrein komen, een projekt dat begroot wordt op 75 miljoen gulden. Dat wordt een soort Floriade, maar dan permanent en zonder planten en bomen om te camoufleren dat het om het geld begonnen is en om niets anders. Zo'n terrein moet goed bereikbaar zijn, uiteraard weer per auto. Daar kan een autoweg over de verbrede Amsteldijk, in combinatie met de verlengde Saskia van Uylenburglaan uit Amstelveen en de

verlengde van Nijenrodeweg uit Buitenveldert, die alle bei een brug over de Amstel krijgen, goed voor dienen. Het argument van de veiligheid is goed om de belangen waar het werkelijk om gaat te verhullen.
Sinds de eerste dam in de Amstel werd gelegd, nu 700 jaar geleden, is de rivier steeds een natuurlijke verbinding tussen stad en achterland geweest, en middels de scheepvaart, een bron van welvaart. De koopmansmentaliteit van toen keert nu om in haar benepen tegendeel. De Amstel is vogelvrij verklaard. Binnen de stad -door hotel- en kantoorbouw (1e en 2e gat aan de Amstel,kantorencomplex bij de Utrechtsebrug)- en erbuiten.

disteldorp II

Vorige week schreven wij over het al 5 jaar durende konflikt tussen een aantal duivenliefhebbers in Disteldorp in Noord en de gemeente. De gemeente wil dat de duivenhokken, die in een zogenaamde gemeenschappelijke tuin achter de woningen staan verwijderd worden. Op 28 juni j.l. werden de duivenliefhebbers per brief door de gemeente gesommeerd binnen 14 dagen de duivenhokken te verwijderen. De hokken staan er nog. Het konflikt ontstond in 1968 toen het Disteldorp tot uitsluitend woonverblijf voor bejaarden en "aflopende gezinnen" bestemd werd. "Aflopende gezinnen" is een ambtelijk verzinsel en betekent eigenlijk oudere echtparen, waarvan de kinderen al uit huis zijn. In die tijd werden de woningen van binnen opgeknapt en de achtertuintjes met schuurtjes en dergelijke afgebroken. De gemeente maakte er een gemeenschappelijke tuin van.
In het verhaal van vorige week was herhaaldelijk sprake van Ingenieur Veldman van Volkshuisvesting:'die het allemaal heeft bedacht en hier de dienst uitmaakt'. Van de week hebben wij hem opgezocht op kamer 20 van het Wibauthuis (privé: Rooseveltlaan 87 tel. 427019). Hieronder volgt een korte weergave van het gesprek.
* Eerste reaktie van ir. Veldman na het lezen van het ar-

tikel: "dat is niet waar , ik maak hier niet de dienst uit, dat doet het door ons allen gekozen stadsbestuur, ik voer alleen maar genomen beslissingen uit." De bekende dooddoener, waarmee vele ambtenaren zich denken vrij te pleiten. "Die beslissing om er een bejaardendorp van te maken, is destijds in 1964 genomen op voorstel van de advies commissie beheer gemeentewoningen, dat was nog onder wethouder Elsenburg (K.V.P.). Die woningen zijn destijds (1919) eigenlijk als noodwoningen gebouwd en iedere 15 jaar wordt bekeken of ze nog meekunnen. Dat is gebeurd in '35, '50 en ook in '64. We vonden die woningen toen te klein voor gezinnen, maar ze waren nog te goed van kwaliteit om ze af te breken.

A.W.: Maar aan de bewoners is toen niets gevraagd, die konden voor een groot deel vertrekken.

*Veldman:Toen hadden we nog geen inspraak. Veel mensen wilden er blijven zitten, omdat de huren er zo laag waren. Je had er toen ook veel gezinnen bij die er een troep van maakten.

A.W.: Die uitspraak klinkt bekend. Voor de oorlog sprak de gemeente van a-socialen.

*Veldman:Tegenwoordig noemen we dat zwak maatschappelijken. Ik vind die beslissing van 1964 nog steeds een goede beslissing;het dorp is er een stuk op vooruit gegaan.

A.W.:Waarom moeten die bejaarden op één plek bij elkaar gezet worden en kunnen ze niet gewoon prettig tussen andere mensen wonen?

Veldman: Ik vind dat niet zo. Ik vind die moderne bejaarden oorden met verzorging wel goed en ben ook zelf bij de bouw van een aantal betrokken geweest, zoals het Flevohuis.

A.W.:Dat is een stel opgestapelde doodskisten, wachtkamers voor de dood. Alles wordt daar voor de mensen gedaan, ze verliezen hun laatste plezierige bezigheid, zoals bijv. het koken van hun eigen potje. En wat betreft Disteldorp, met die gemeenschappelijke tuin, daar hebben die oude mensen ook niks meer aan, ze mogen er alleen naar kijken.

*Veldman:Bejaarden onderhouden vaak hun tuinen slecht en trouwens al die achtertuinen, dat was rotzooi. Vuilnisbakken noem ik dat. (hij belt op en laat een ambtenaar wat foto's als bewijsmateriaal brengen). Wijzend op een foto uit 1954, waarop een aantal zelf in elkaar getimmerde hokjes staan en een hoop oude spullen, die veel mensen bewaren, om later nog eens te gebruiken:Noemt u dit nu wooncultuur?

A.W.:Die mensen hebben dat zelf zo gemaakt, die hebben een hamer in hun hand genomen.Ik vind het beter dan iemand die twee ton heeft en een architekt de opdracht geeft om een prachtige villa voor hem te bouwen.

*Veldman: Die achtertuinen waren een rommeltje en onge zond, er waren ook ratten, nu vind je er geeneen meer.

A.W.:Al die nieuwe fabrieken met hun giftige dampen in Noord, vind ik veel ongezonder. Als je een rat ziet kun je hem tenminste nog doodtrappen. Die dampen zie je niet.

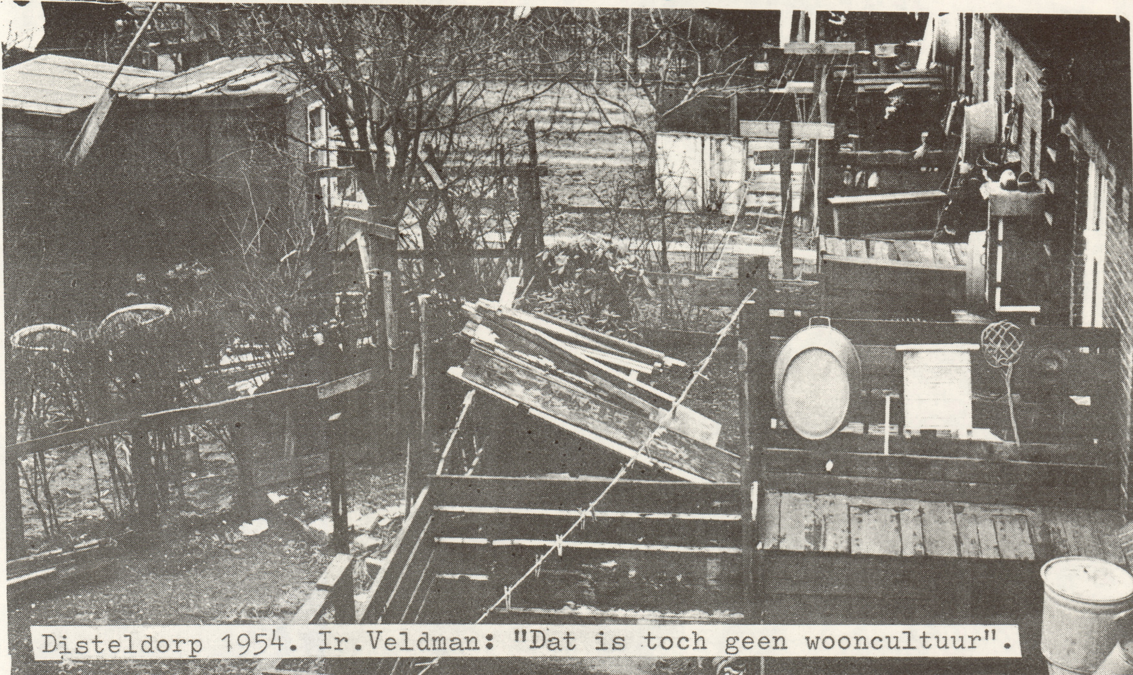
A.W.:Hoe zit het nu met die duiven?

*Veldman:We hebben die mensen van alles aangeboden, waar ze mèt hun ouders en hun dui-

ven naar toe konden, maar dat wilden ze niet. Ik vind dat de overheid altijd het recht heeft om zijn ideeën te verwezelijken. Of die duivenhokken toch nog weggehaald worden is iets wat ik niet bepaal, dat is een beslissing van de wethouder Kuypers.

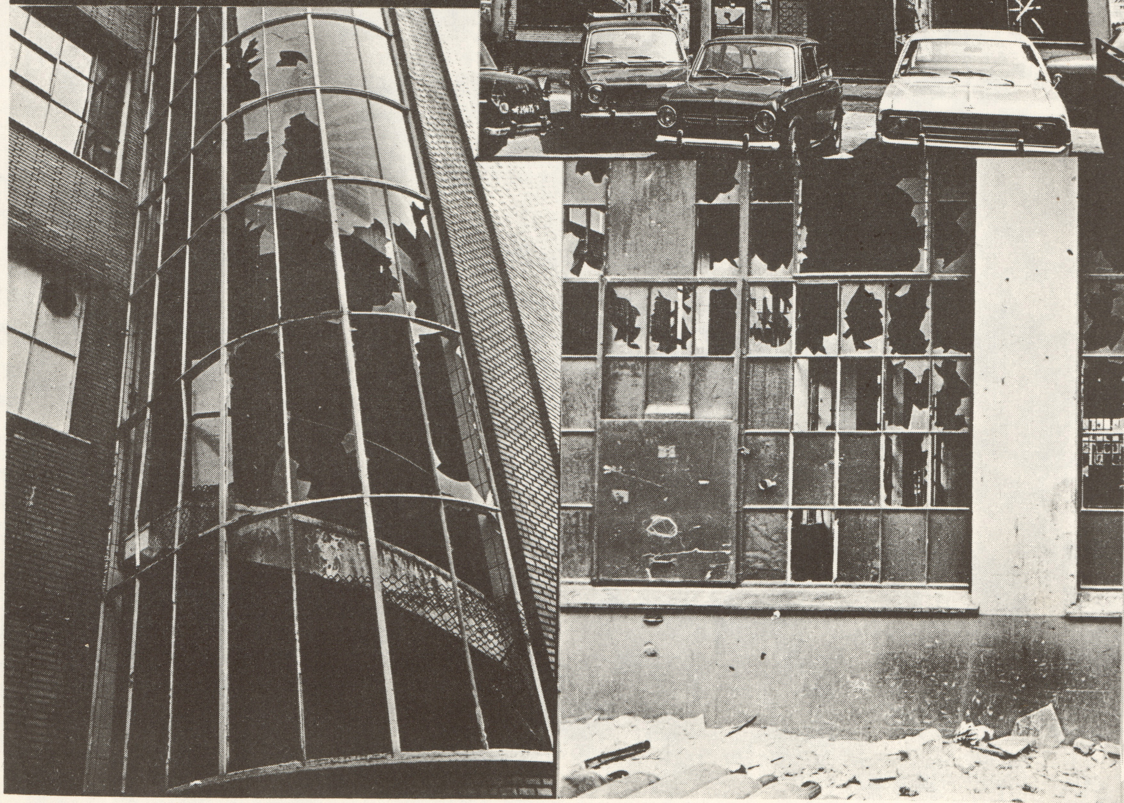
A.W.:Als die beslist dat de hokken weg moeten en de mensen blijven weigeren, dan zal de politie er wel bijgehaald worden.

✱ Veldman:Als het zover komt. Eerst komt er een civiele procedure. Als de wethouder het niet zover wil laten komen, mogen ze van mij blijven staan.

Disteldorp 1954. Ir.Veldman: "Dat is toch geen wooncultuur".

Geuzenveld 1960 : "Dat is pas wooncultuur" (duiven houden verboden)..

Vrije Volk

HET VOLK

"ONS BLAD IS HET WAPEN
OM ALLEN DIE SLAPEN
TE WEKKEN TOT LEVEN
EN STRIJDLUST TE GEVEN"

Dit is een rijmpje uit de dertiger jaren over het dagblad Het Volk, de roode krant in het roode gezin. De krant van de sociomokraten, de S.D.A.P.ers. Met de vrijwel totale likwidatie, van de opvolger van Het Volk, Het Vrije Volk, is er in veertig jaar weinig van die strijdlust overgebleven.

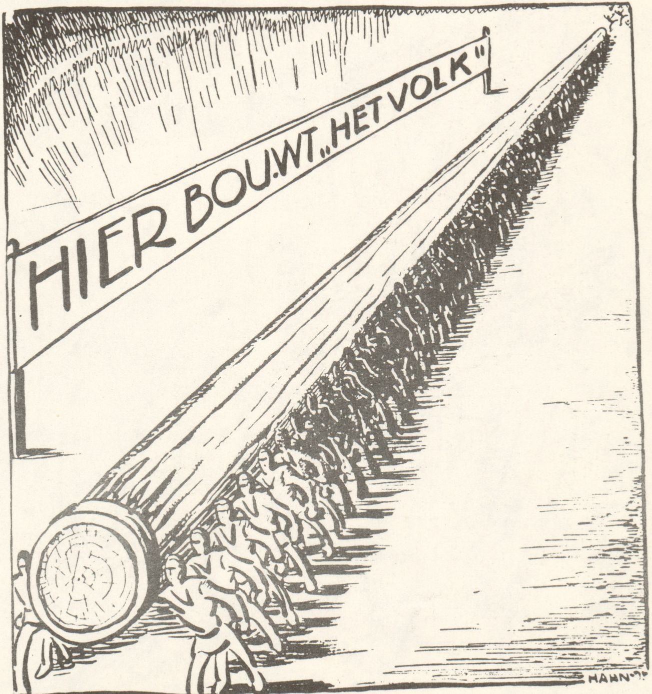
SOCIALISTISCHE PERSBURCHT

In 1930 sloeg voormalig S.D.A.P. stadsbestuurder Wibaut de eerste paal voor het gebouw van de Arbeiderspers aan het Hekelveld en sprak daarbij de volgende woorden: "Partijgenoten wij gaan hier een huis bouwen voor onze arbeiderspers. Het zal zijn het sterke teken van de innige samenwerking tusschen moderne vakbeweging en sociaal-democratie, die tot heil strekt van de gehele arbeidersbeweging."
Veertig jaar later zijn alle idealen die die "moderne vakbeweging" en "sociaal democratie" ooit gekoesterd mochten hebben, allang ten grave gedragen, wat nog niet betekent dat de arbeidersbeweging zélf dood is.
Op 1 november 1931 werd het gebouw van de Arbeiderspers feestelijk geopend, 2553 palen, 1.700.000 k.g. cement, 600.000 k.g. betonijzer, 420.000 tegels, 3.900 m2 glas, waren in het gebouw gegaan. Met kwartjes en dubbeltjes hadden tienduizenden arbeiders het geld bijeen gebracht voor 'het grootse nieuwe bouwwerk, socialistiese persburcht'. Geestdriftig schreef een journalist in het ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gebouw, verschijnende, speciale nummer van Het Volk:
"De persen dreunen, de schrijfmachines tikken, journalisten, typograven, kantoorbedienden, chauffeurs, lithograven zijn er het drukke opgewekte leven van het krantenbedrijf begonnen. Het gonst door de gangen en vult de zalen met het wonderlijke schoone lied van den Arbeid".

DE MACHT VAN DEN ARBEID

Teekening van Alb Hahn Jr.

Eerstdaags zal voor het nieuwe gebouw van „Volk" feestelijk de eerste paal worden geslagen

De paal, die een stormram zal zijn!

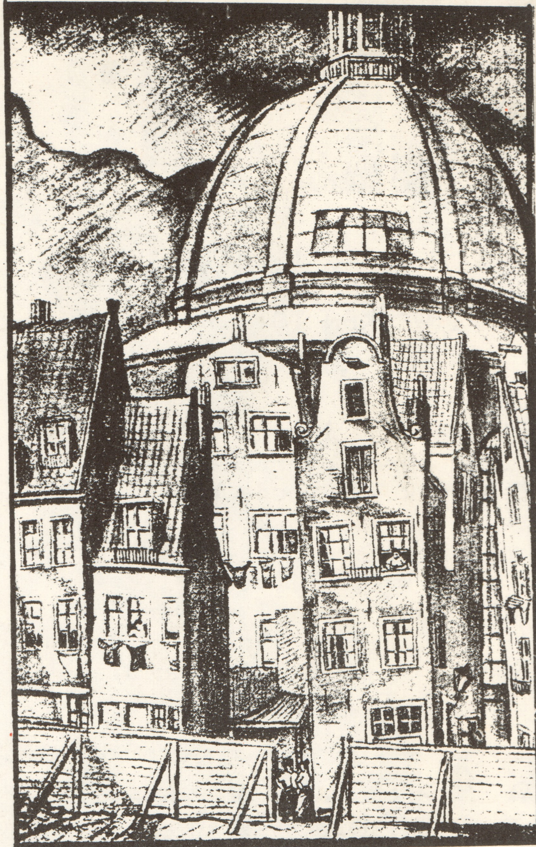
voorpagina van de Notenkraker uit 1931

vervolg pagina 15

KRANTEN SPECULANTEN

Veertig jaar later nemen partijgenoten Lammers en Samkalden tijdens een spoedbijeenkomst de laatste hindernissen weg voor de verkoop van de socialistiese persburcht aan het Amerikaanse hotelbedrijf Soresta. Zij geven toestemming voor de sloop van het gebouw en het plaatsen van een giganties hotel. Verkoopkosten 6 miljoen gulden, de bouwkosten van het nieuwe hotel zullen een veelvoud van dit bedrag zijn. Om dit hotel neer te zetten heeft Soresta drie van haar hotels in het buitenland afgestoten: twee in Milaan en één in Londen.

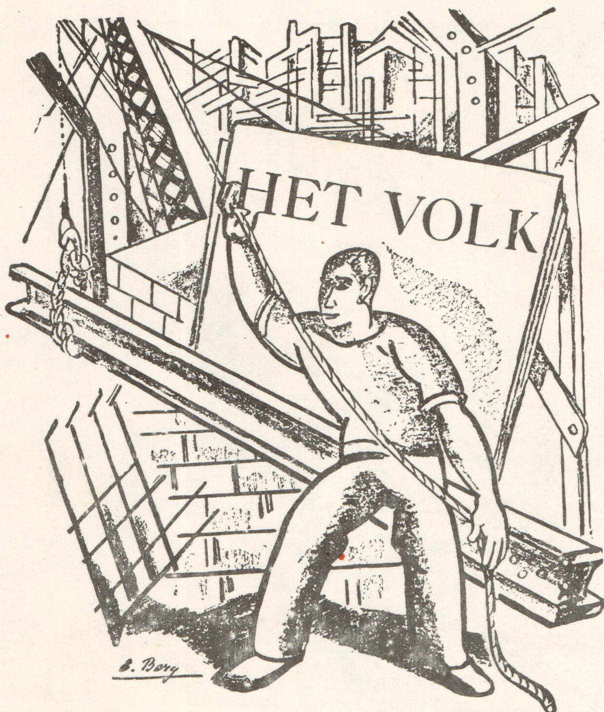
HET OUDE VIEL, HET NIEUWE REES OMHOOG!

Waar thans de burcht ter Arbeiderspers in trotsche glorie prijkt

HET NIEUWE GROEIT

Teekening van Else Berg

Hier bouwt Het Volk!

Op het moment dat ook Amsterdam volkomen verkankerd zal zijn en de poet binnen is, wordt dit hotel dan weer afgestoten.
In 1932 stond in het satiriese blad van de S.D.A.P. De Notenkraker een opsomming van "onzinnige argumenten" die de tegenstanders van de sociaal demokraten, naar voren brachten, waaronder deze aan de communistiese partij toegeschreven:
"Bedonderd worden de arbeiders, wier contributies aan de maffende vakbonden, nu door kapitalistiese kranten speculanten worden verslonden".

NU KRIJGT U EINDELIJK DE KANS OM ZELF EENS TE SPECULEREN. NEEM EEN ABONNEMENT DOOR STORTING VAN F6,50 OP GEMEENTEGIRO F5160 TEN NAME VAN FINI VAN FEGGELEN.VOOR 1 KWARTAAL.....